

19. marts

Forslag til forespørgselsdebat om Pituffik, Thule Air Base. Hvad skal Grønland have ud af amerikanernes tilstedeværelse på grønlandsk territorium? Hvad skal vi kræve af afkast og hvilke aftaler skal vi kræve genforhandlet?

(Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

“Et kor består af mange stemmer , herunder dit og mit . Hvis én efter én bliver stille, de eneste der så vil blive tilbage, er solister .

Lad ikke de få højt lydende bestemme karakteren af lyden . Det giver dårlig harmoni og mindsker sangen.”¹

Med hensyn til brugen af Pituffik og den indledende debat herom skal Siumut gøre opmærksom på, at vi ønsker at der samarbejdes i denne sag, et samarbejde mellem os der bor heroppe, thi hvilke mål vil vi kunne opfylde, hvis vi ikke arbejder sammen?

Mit indledende citat synes at passe godt ind i dagens debat. Samarbejde er nøgleordet, og budskabet er, at vi bør bruge vor fælles stemme fra vort land. Vi kan sagtens larme hver for sig, men hvis vi samarbejder, vil vi snarere opleve at få en fælles stemme.

Fra Siumut må vi påpege, at det er Danmark der har ansvaret i den konkrete sag, men det er Grønland der betaler regningen. Tvangsforflytninger, atomudslip – forurening af fangstområder, ja alle disse ting er ikke os ukendte. De ting som Danmark eller Amerika har gjort eller ikke gjort, er alligevel kun til betaling hos os.

Man kan konkludere, at de sagsområder der er i vort land, skal komme vort land til gode, men det er der ingen af de skiftende danske udenrigsministre, der har kunnet gøre noget ved, og selvom jeg har respekt for ministre, vil jeg spørge om det ikke er på tide, at vi selv bliver helt selvbestemmende i de sager der angår os og vores land? Er det ikke ved at være på tide, at vi selv bliver ordførende på de sagsområder, der vedrører vores egne interesser? De skiftende ministre har end ikke kunnet forsvare vore interesser, også som følge af EU´s bestemmelser og andre faktorer, så hvad er det egentlig talt der forhindrer os i selv at overtage det fulde ansvar?

Vi har tidligere erfaret, at der er plads og rummelighed til mere selvbestemmelse indenfor rigsfællesskabets rammer, for eksempel har kongeriget Danmark kunnet overlade formandsskabet, når der skulle forhandles grønlandsrelaterede EU-spørgsmål, hvorfor der er præcedens for, at vi sammen med Danmark kan udøve mere selvbestemmelse.

I dag har vi ikke noget at skulle have sagt, og det til trods for, at det er os der står med hele regningen.

¹ Vera Nazarian

Vi er fuldt ud klar over, at det indtil flere gange er påpeget, at Danmark på det forsvarsmæssige plan ikke i sig selv er særlig interessant, uden Grønland.

Af disse årsager ser vi det som en selvfølge, at Kalaallit Nunaat ved forhandlinger, til møder, i forbindelse med kontrol af gældende forsvarsmæssige overenskomster og traktater, kan have formandsskabet på vegne af Danmark, men sammen med Danmark.

Med disse ord fra Siumut, forventer som det mindste, at aftalernes formål, ånd og målsætninger, ikke alene skal overholdes i relation til formålet, men skal følges og virkeliggøres.

Med i vores forventninger er, at der skal beskæftiges hjemmehørende arbejdere og skabes uddannelsespladser, ligesom det er en klar præmis, at alle der arbejder på Pituffik skal betale skat hertil landet.

Endvidere skal det præciseres at USA's leje af areal til brug for militære formål, skal betales under en eller anden form, eller, at det vil være ganske naturligt, og at man må påregne, at der skal kompenseres økonomisk herfor.

Disse forventninger og krav som er så vigtige for vort land, ser vi fra Siumut som noget ganske naturligt. Og dertil skal det endnu engang påpeges, at når Danmark har siddet på ordførende ved forhandlinger med USA og haft ansvaret, så er selv de mest basale grundlæggende forventninger ikke indfriet og arbejdet dermed ikke gjort tilstrækkeligt tilfredsstillende.

Lad os samtidig slå fast, at os der er her i landet – hvis vi ikke kan samarbejde i denne sag, og hvis vi er uenige herom, hvad vil vi så opnå, den fuldt ansvarlige er stadig udenrigsministeriet i København?

Alligevel og til trods herfor skal vi bemærke, at slige forhandlinger kun kan udføres fuldt ud tilfredsstillende for alle parter, når den grønlandske og danske regering løser dette problem i et tæt og tillidsfuldt samarbejde.

Desværre har vi netop set det stik modsatte i denne sag. Derfor vil fra Siumut slå fast med syvtommersøm, at når der skal forhandles vigtige spørgsmål på vegne af kongeriget Danmark, og når det har med Kalaallit Nunaat at gøre, så skal vi have førerstolen.

Hvis ikke alt der vedrører vort land, ikke er til gavn for os, hvordan skal vi da kunne se værdien heri?

Til sidst skal vi bemærke at selvom vi ikke har været inde på de forhold, der vedrører forsvarsaftaler og andre forhold og om der eventuelt er en vis timelighed i at skulle revurdere disse aftaler på et mere detaljeret niveau, så mener vi alligevel at vi har stillet klare krav op, og præcis hvordan disse mål og forventninger skal udføres i praksis, det må tiden vise, idet dette debatoplæg ikke træffer nogen afgørelser.

Med disse bemærkninger til debatoplægget, vil vi fra Siumut afslutte dette indlæg.

Jens-Erik Kirkegaard
Siumut